

Puberta

P u b e r t a – slovo, které pro mnohé znamená noční můru, pro jiné jen pousmání nad obdobím, které už mají za sebou a to v jakékoli roli.

Co to tedy vlastně ta puberta je ? Je to období dospívání, období, v němž začínají různé proměny (tělesné, duševní, pohlavní zrání a pod.), s nimiž si pubescent často neví rady.

Je to také období prvních „vážných“ lásek, romantiky, ideálů.

Viditelné vnější znaky, jako hlasová mutace, pohybový luxus (pubescent neví, co s rukama, nohama, klátí se jak třtina ve větru), ty známe všichni. Méně už víme o tom, co se s dotyčným děje uvnitř, hlavně „v hlavě“.

„Už nejsem dítě, vypadám jako dospělý, proč tedy mám poslouchat příkazy a zákazy? Chci mít stejné výsady jako dospělý, nikdo mne ale nebere vážně. Co moje osobnost ? Proč nikdo nevnímá moje názory ?“ To je jen malá část toho, co se v takové hlavě honí. Kupodivu: méně je tam myšlenek o vlastní odpovědnosti za své jednání a chování, méně reálných úvah o vlastní budoucnosti. Dospívající človíček ještě zdaleka nemá zakotveny principy tzv. socializace, chybí mu řada nejen vědomostí o fungování společnosti, chybí dokonce i řada návyků, jak se chovat v rodině, širším kolektivu, ve společnosti obecně. Takže, rodičové: co s tím ?

Především je dobré si vzpomenout na vlastní dětství a pubertu, ale také na to, jaký základ do života jsme poskytli svému dítěti. Pak je také dobré si s trochou nadsázky říci, že puberta je jakýsi boj o sebeprosazení, a jde o to, kdo je lépe „vyzbrojen“.

Máme-li čisté svědomí a víme, že základ byl dobrý a nechybělo v něm dost lásky, pochopení pro potřeby dítěte, je-li náš vztah založen na vzájemné důvěře, pak se nemáme čeho bát.

Je jen nutné včas stanovit pravidla hry, nastavit „mantinely“ v nichž se boj odehrává, a pak jen pravidla dodržovat a důsledně kontrolovat, a to i za cenu, že občas a dočasně prohráváme. Nebojme se občas i dílčí prohru přiznat, v očích dítěte neztratíme prestiž, spíš naopak.

Naše dítě se bude – zcela logicky – snažit mantinely rozšiřovat, i když ví, že je to jen předem ztracený pokus, my je musíme (bez křiku a jiných doprovodných jevů) vracet na původní místo. Na místě je spíše trpělivost, vysvětlování, přátelské rozhovory na jakékoli téma, nejlépe při společných činnostech. Náš vztah by měl být spíše partnerský, protože autoritu si nevyvnutíme násilím, tu získáme jen tím, co vše dokážeme pro svého potomka udělat, co umíme. Je známo, že dítě je obrazem svých rodičů, buďme tedy tím dobrým vzorem.

Mějme své děti rádi i ve chvíli, kdy nám jejich „zásluhou“ kypí žluč, ony nám to vrátí v mnoha podobách.

PhDr. Jiří Štěrba, psycholog PPP Kadaň

Příště: Vysvědčení – jeho význam, příprava na ně, reakce rodičů

Kontakt:

Pedagogicko-psychologická poradna Kadaň

Fibichova 1129

Kadaň

Tel.: 474 334 487

E-mail: kadan@pppuk.cz

